

ग्राम सामाजिक परिवर्तन अभियान
(Village Social Transforming
Mission) अंतर्गत जिल्हा अभियान
परिषद स्थापन करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: व्हीएसटीएम - २०१६/ प्र.क्र.२११/ यो - ३
बांधकाम भवन, मर्झबान रोड, फोर्ट, मुंबई - ४०० ००१
तारीख: २९ डिसेंबर, २०१६

प्रस्तावना :

ग्राम सामाजिक परिवर्तन अभियान (Village Social Transformation Mission) अंतर्गत गावे सक्षम करणे हा मा. मुख्यमंत्री महोदय यांचा दृष्टिकोन आहे. ग्रामीण भारतात व महाराष्ट्रात परिवर्तन घडवून आणण्याच्या दृष्टीने हे मिशन एक अद्वितीय यंत्रणा आहे. ग्रामीण भागांमध्ये फक्त मूलभूत सुविधा निर्माण करणे एवढाच या मिशनचा हेतू नसून शाश्वत विकासासह गावे सक्षम बनविणे हे या मिशनचे मुख्य उद्दिष्ट आहे. राज्यातील खाजगी संस्थांच्या जे आर्थिक व तांत्रिक सहकार्य करणार आहेत तसेच अंमलबजावणीत सहभागी होणार आहेत. त्यांच्या सहयोगाने सदर मिशन कार्य करणार आहे.

मा. मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक २५/८/२०१६ रोजी मिशनसंदर्भात प्रथम बैठक संपन्न झाली होती. सदर बैठकीकरीता मोठ्या संख्येने जेष्ठ कॉर्पोरेट अधिकारी, राज्यमंत्री आणि शासकीय अधिकारी उपस्थित होते. मिशनअंतर्गत अनेक कंपन्यांनी त्यांचा संस्थात्मक सहभाग दाखविला आहे. सदर मिशनची प्रभावीपणे व कार्यक्षमतेने अंमलबजावणी करण्यासाठी जिल्हा अभियान परिषद (District Mission Council) स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासननिर्णय:

ग्राम सामाजिक परिवर्तन अभियान (Village Social Transformation Mission) अंतर्गत खालीलप्रमाणे जिल्हा अभियान परिषद (District Mission Council) स्थापन करण्यात येत आहे.

जिल्हा अभियान परिषद District Mission Council ची संरचना :-

१) जिल्हाधिकारी (संबंधित)	- अध्यक्ष
२) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद. (संबंधित)	- सदस्य

- ३) अतिरिक्त जिल्हाधिकारी आणि उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्रामपंचायत) (संबंधित) - सदस्य
- ४) उन्नत महाराष्ट्र अभियानांतर्गत शैक्षणिक संस्थेचा प्रतिनिधी - सदस्य
- ५) अग्रणी विकास भागीदारामार्फत नामनिर्देशित व्यक्ती - सदस्य
- ६) ग्राम विकास सहकारी (Rural Development Fellow) - निमंत्रक

जिल्हा अभियान परिषदेची भूमिका आणि जबाबदारी (Roles and Responsibilities):-

१. गावातील स्थानिक प्रशासनाला नियोजन प्रक्रियेत मदत करणे.
२. अभियानात सहभागी गावांच्या विकासासाठी उपलब्ध असलेल्या सर्व निधीचा जास्तीत जास्त योग्य वापर होतो आहे की नाही याबाबत सातत्याने आढावा घेणे व आवश्यकता वाटल्यास हस्तक्षेप करणे.
३. निवडलेल्या गावांमध्ये विकास योजना व धोरण निश्चितीसाठी ग्राम विकास सुक्ष्म आराखडा (DPRs) तयार करणे.
४. गावातील प्रशासन व ग्रामस्थांशी संवाद साधून त्यांना नियोजनामध्ये पूर्णतः सहभागी करून घेणे.
५. शासकीय योजनांतर्गत प्राप्त झालेल्या निधीचा चांगल्याप्रकारे वापर करणे.
६. अभियानांतर्गत सुरू असलेल्या कामांचा आढावा घेण्यासाठी दर महिन्याला बैठक आयोजित करणे.
७. ही परिषद संयुक्तरित्या अंमलबजावणी करवून घेईल.

निधीचा कृतीसंगम (Convergence of Funds):-

अग्रणी विकास भागीदार (Lead Development Partner) विकास कामांची उत्तमरित्या अंमलबजावणी होण्यासाठी उपलब्ध शासकीय व इतर यंत्रणांच्या व्यतिरिक्त योग्य त्या कार्यकारी यंत्रणेची नेमणूक करू शकते. त्यासाठी लागणारा निधी व त्याची रचना याचा प्रस्ताव जिल्हा अभियान परिषदेमार्फत सादर केल्यानंतर अभियानाच्या विनियमन परिषद (Governing Council) आणि कार्यकारी परिषदे (Executive Council) कडून योग्य त्या दुरुस्तीनंतर त्यास मंजूरी मिळेल.

मिशनचा विशेष भर हा शासकीय निधीचा वापर इष्टतम कार्यक्षमतेसाठी झाला आहे का याच्या आढाव्यावर राहिल. यासाठी जिल्हा अभियान परिषद विविध शासकीय योजनांतर्गत

उपलब्ध निधी अभियानात सहभागी गावाच्या विकासासाठी शासनाच्या वेगवेगळ्या योजनांच्या माध्यमातून वापरला जाऊ शकतो.

योजनेचा कृतीसंगम (Convergence of Schemes) :-

या मिशनअंतर्गत निवडण्यात आलेली सर्व गावे आपोआपच शासनाच्या सर्व योजनांतर्गत संरक्षित केली जातील. सदर लाभकारीता असणारे सर्व निकष शिथील केले जातील.

देखरेख आणि मूल्यमापन (Monitoring and Evaluation) :-

- जिल्हा अभियान परिषदेने दर ३ महिन्यांनी विनियमन परिषद आणि कार्यकारी परिषद यांना अहवाल सादर करेल.
- विनियमन परिषद आणि कार्यकारी परिषद हे जिल्हा अभियान परिषदेने (पूर्वी दिलेली कामे व जबाबदाऱ्यांव्यतिरिक्त) करावयाची कामे आणि जबाबदाऱ्या निश्चित करतील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६१२२९१६१३५७०६२० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

अनिल काळे

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

३. सर्व मा. मंत्री व मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. विरोधी पक्ष नेता, विधान सभा / विधान परिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
५. मा. विधानसभा व विधान परिषद सदस्य.
६. मा. मुख्य सचिव यांचे वरीष्ठ स्वीय सहायक, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
७. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य - १, मुंबई.
८. महालेखापाल (लेखा परिक्षण), महाराष्ट्र राज्य - १, मुंबई.
९. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य - २, नागपूर.
१०. महालेखापाल (लेखा परिक्षण), महाराष्ट्र राज्य - २, नागपूर.
११. अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई.
१२. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी.
१३. मा. अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग, (सर्व).
१४. विभागीय आयुक्त (सर्व).
१५. जिल्हाधिकारी (सर्व).
१६. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी
१७. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान बेलापूर, नवी मुंबई.
१८. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, सर्व.
१९. संचालक, राज्य व्यवस्थापन कक्ष-ग्रामीण गृहनिर्माण, बेलापूर, नवी मुंबई.
२०. उप सचिव (मुख्यमंत्री सचिवालय), मंत्रालय, मुंबई.
२१. ग्रामविकास व जलसंधारण विभागातील सर्व सह सचिव/उप सचिव/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई.
२२. उपायुक्त (विकास), सर्व, विभागीय आयुक्त यांचे कार्यालय.
२३. प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, सर्व
२४. अतिरिक्त संचालक, एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम कक्ष, बांधकाम भवन, फोर्ट, मुंबई.
२५. निवडनस्ती (कार्यासन योजना - ३).